

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bestuursraad

Deadline: 18 december
2020

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Ontworpen door

5.1.2e

T

5.1.2e

M

5.1.2e @minvws.nl

nota

+
(ter beslissing)

Follow up AC 11 december 2020

Datum

15 december 2020

Kenmerk

Zaaknummer

Paraaf directeur

Paraaf SG

1 Aanleiding voor deze nota

Het advies van het Audit Committee (AC) van 11 december jl. aan de Bestuursraad ten aanzien van de rechtmatigheid van de Corona-uitgaven, naar aanleiding van het memo Rechtmatig COVID-19-uitgaven van 9 december jl. (zie bijlage).

In deze nota staat een voorstel voor de uitwerking van het AC-advies.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

1. Instemmen met de voorgestelde aanpak.
2. Na besluitvorming in de BR de minister informeren.

3 Samenvatting en conclusies

Het Audit Committee heeft geadviseerd om:

1. in lijn met optie 1 uit het memo Rechtmatig COVID-19-uitgaven van 9 december jl., de verplichtingen en uitgaven van de artikelen van de VWS-begroting waarop de COVID-uitgaven zijn geboekt, voor de duur van de crisis buiten zo nodig beschouwing te laten;
2. mét daarbij de opdracht dat VWS (in casu FEZ):
 - met Financiën, ADR en AR de mogelijkheden nader gaat verkennen om onzekerheden en fouten ten aanzien van de rechtmatigheden terug te dringen;
 - en zoveel inzicht geeft (op basis van beschikbaar materiaal) in wat VWS met betrekking tot de COVID-19-uitgaven heeft bereikt en heeft gedaan, zonder de VWS-organisatie daarmee substantieel verder te belasten.

De facto is daarmee sprake van optie 1-plus.

NB: voor de duidelijkheid is het goed te vermelden dat VWS de vragen van de ADR over niet-COVID-uitgaven wel blijft beantwoorden.

Aanpak

De aanpak onder bovengenoemde punten 2 en 3 bestaat uit drie blokken en gaat van grof naar fijn:

1. Begrotingsonrechtmatigheid;
2. Waaraan en hoe heeft VWS elke COVID-euro besteed?
3. Materiële onzekerheden en fouten in de onrechtmatigheid.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Deheer

Kenmerk

Ad 1: hieronder vallen (i) de handelingen die conform de comptabiliteitswet en andere comptabele wet- en regelgeving van toepassing is, zoals het informatie en budgetrecht van de Staten-Generaal (art. 2.27 CW), (ii) de regelgeving rond schenken, vernietigen, voorschot- en garantieverlening en (iii) de vraag in hoeverre de juiste instrumentkeuze is gemaakt.

Dit leidt tot drie fiches (art. 2.2.7 CW, conformiteit regelingen en instrumentkeuze) met een casusbeschrijving, relevante regelgeving, beschrijving van de onrechtmatigheid, de getroffen maatregel om de fout te herstellen (met tijdspad) of in de toekomst te voorkomen.

Ad 2: dit betreft de politieke en maatschappelijke verantwoording. VWS gaat voor de aan COVID bestede euro's uiteenzetten wat daarmee is gedaan, hetzij de verworven tegenprestatie (mondkapjes, tests, IC-capaciteit), hetzij het maatschappelijk doel dat daarmee gediend is (bijv. zorgbonus).

Dit betekent dat voor de COVID-maatregelen per maatregel (zorgbonus, opschaling IC-capaciteit, Mediq, vaccins, et cetera) een fiche wordt opgesteld met antwoorden op de bovengenoemde vragen, waarbij de € 6 miljard aan COVID-maatregelen wordt afgepeld). Daarbij dient ook de vraag beantwoord te worden hoe VWS die maatschappelijke uitkomst vaststelt.

Ad 3: dit betreft de rechtmatigheid die te maken heeft met dossiervereisten, motiveringen, bevoegdheden en dergelijken. In dit blok zal op dossierniveau worden gesproken (zonder alle dossiers concreet door te lopen), waarbij wordt begonnen met de meest kansrijke dossiers.

Om dit te kunnen doen, heeft VWS de hulp nodig van de ADR om op korte termijn de verkregen controle-informatie en een tussentijds oordeel met VWS te delen. Daarnaast zal gebruik worden gemaakt van de rapportages van de Coördinerend Directeur Inkoop (CDI) en van het Expertise Centrum Subsidies.

Op basis van die bronnen kan worden bepaald wat nodig is voor een compleet dossier, wat nog in de dossiers aan te vullen is en welke informatie niet voorhanden is of zonder nadere inspanning beschikbaar kan worden gemaakt. Daarbij zal ook gebruik worden gemaakt van informatie van de bij de dossiers betrokken FEZ-ers.

Proces

1. De acties worden parallel opgestart en binnen VWS zullen FEZ-breed

- mensen worden ingezet, zolang lopende crisis-activiteiten dit toelaten.
2. FEZ zal met DGRB en ADR spreken over toegezegde hulp.
 3. Beschikbaar gekomen fiches zullen worden besproken met DGRB, ADR en AR.
 4. De externe leden zal periodiek en actief om advies worden gevraagd.
 5. Maandelijks zal een ingelast AC worden ingepland.
 6. De bewindspersonen zullen periodiek worden geïnformeerd.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

4. Draagvlak politiek

In de voortgangsbrieven Corona aan de Tweede Kamer heeft de minister meerdere malen een signaal afgegeven dat de kans bestaat op onrechtmatigheden en dat VWS zich zal inspannen om waar mogelijk fouten in de rechtmatigheid te voorkomen.

Tevens heeft de Tweede Kamer meerdere malen opgeroepen om het handelen prioriteit te geven (inkoop mondkapjes en testen) en is de zorgbonus op politiek initiatief uitgevoerd waarbij ook is gewezen op mogelijke risico's op het gebied van misbruik en oneigenlijk gebruik.

5. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Voor wat betreft het aspect communicatie: onderdeel van de aanpak is om de regelgever (DGRB) en de toezichhouders (ADR en AR) mee te nemen in de aanpak van VWS, zodat in elk geval overeenstemming is van de feiten en de interpretatie van de regels. Daarnaast maakt het onderdeel politieke verantwoording/hoe heeft VWS elke COVID-euro besteed en welke prestatie daarmee is geleverd, onderdeel uit van de aanpak.

6. Financiële en personele gevolgen

Dit voorstel beoogt de VWS-organisatie te ontlasten. Eerste aanzetten zullen vanuit FEZ komen. Wel zal de VWS-organisatie worden betrokken en worden gevraagd om opgestelde stukken tegen te lezen en samen te reflecteren. Hierbij dient opgemerkt te worden dat FEZ ook tot de overbelaste organisatieonderdelen behoort.

Grote overschrijdingen op een departementale begroting hebben ook invloed op de Rijksrekening (de optelsom van alle departementale jaarverslagen) die de minister van Financiën opstelt. Echter, waar voor departementale jaarverslagen een tolerantiegrens van twee procent geldt voor onzekerheden en fouten in de rechtmatigheid (besluit IOFEZ), is dat één procent voor de Rijksrekening (besluit AR).

7. Juridische aspecten haalbaarheid

Het voorstel raakt aan de mogelijkheid om te kunnen voldoen aan de eisen die de Comptabiliteitswet, de Rijksbegrotingsvoorschriften en de daaraan verwante lagere regelgeving. Daarbij wordt ook betrokken in hoeverre standaardregelgeving toepasselijk kan zijn in crisissituaties.

8. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Na besluitvorming in de Bestuursraad en het informeren van de minister zal FEZ de komende maanden intensief blijven afstemmen intern VWS en met DGRB, ADR en AR.

9. Gevolgen administratieve lasten

Dit voorstel houdt wel rekening met de overbelaste VWS-organisatie en boogt zowel de organisatie te beschermen tegen overbelasting (aangezien de activiteiten ter bestrijding en naar aanleiding van de crisis immer doorgang vinden) als over het jaar 2020 adequate verantwoordingsinformatie op te leveren en daarin een balans te vinden.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Kenmerk

10. Toezeggingen

Zie "Draagvlak politiek".

11. Fraudetoets

N.v.t.

5.1.2e